

INSPIRATIONSMATERIALE

Indretning af plejeboliger med henblik på
smitteforebyggelse og øget trivsel

Introduktion

Rambøll Management Consulting og Henning Larsen Arkitekterne har på vegne af Bolig- og Planstyrelsen gennemført en kortlægning af, hvordan plejecentres fysiske rammer kan medvirke til at forebygge smitte under fremtidige pandemier og smitteudbrud og samtidig understøtte beboernes trivsel, herunder mindske ensomhed. Baggrunden for kortlægningen er den politiske aftale Det Gode Ældrelev, hvor der under temaet 'Pårørende, fællesskaber, aktiviteter og omgivelsernes betydning i det gode ældrelev og mod ensomhed' er afsat midler til en kortlægning af indretning af plejeboliger med henblik på smitteforebyggelse og beboernes trivsel og livskvalitet under fremtidige pandemier eller smitteudbrud.

Inspirationsmaterialet præsenterer anbefalinger inden for bygningsindretning og -design i relation til planløsning, materialevalg, indretning og tekniske løsninger, der bidrager til kortlægningens to målsætninger om forebyggelse af smittespredning og trivsel blandt beboere på plejecentre. Ligeledes præsenterer rapporten en række konkrete praksisnære eksempler på realiserede løsninger, der understøtter de valgte anbefalinger.

Anbefalingerne er målrettet offentlige og private bygherrer af plejecentre, der kan lade sig inspirere af principperne i forbindelse med renovering, ombygning eller nybyggeri af plejecentre, samt offentlige myndigheder, fx sundheds- og ældreforvaltninger i landets kommuner.

Anbefalingerne er baseret på en kortlægning af national og international forskningslitteratur og vejledningsmateriale samt praksisnære løsninger i forhold til, hvordan plejeboliger kan indrettes, så både smitteforebyggelse og trivsel tilgodeses.

De enkelte principper og anbefalinger samt flere praksisnære eksempler er nærmere beskrevet i den samlede rapport 'Indretning af plejeboliger med henblik på smitteforebyggelse og øget trivsel'.

Ni principper og eksempler inden for bygningsindretning og -design i relation til planløsning, materialevalg, indretning og tekniske løsninger:

Princip 1
Den gode planløsning

Princip 2
Mindre boenheder

Princip 3
Fleksibilitet i indretningen

Princip 4
Udsigt og udearealer

Princip 5
Hjemlighed og atmosfære

Princip 6
Wayfinding og
handlingsanvisende
design

Princip 7
Materialevalg
og reducere
af overflader

Princip 8
Ventilation

Princip 9
Opdeling af rene
og urene rum

LÆSEVEJLEDNING

Denne kortlægning har identificeret ni principper inden for bygningsindretning og -design i relation til planløsning, materialevalg, indretning og tekniske løsninger, der bidrager til kortlægningens to målsætninger:

FOREBYGGE SMITTESPREDNING

I denne kortlægning forstås forebyggelse af smittespredning som tiltag, der forhindrer, mindsker eller begrænser smitteveje, herunder direkte og indirekte kontaktsmitte, dråbe- og luftbåren smitte samt smitte fra støvpartikler og dråbekerner.

SIKRE TRIVSEL FOR BEBOERE PÅ PLEJECENTRE

I denne kortlægning forstås trivsel bredt som et udtryk for et velbefindende, der giver det enkelte menneske følelsen af overskud, gåpåmod, handlekraft og glæde ved livet.

Derudover er det angivet, om det enkelte princip er relevant at indtænke i forbindelse med renovering, ombygning eller nybyggeri af plejecentre.

RENOVERING

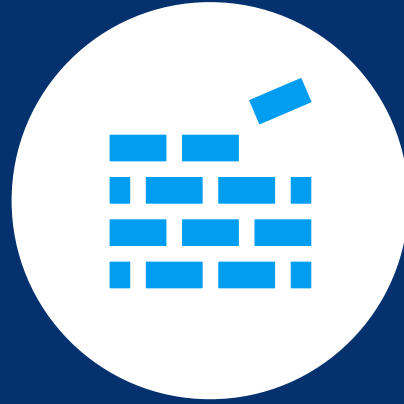
OMBYGNING

NYBYGGERI

PRINCIP	MÅLSÆTNING	RENOVERING, OMBYGNING OG/ELLER NYBYG
Princip 2 Mindre boenheder		
Princip 3 Fleksibilitet i indretningen		
Princip 4 Udsigt og udearealer		
Princip 5 Hjemlighed og atmosfære		
Princip 6 Wayfinding og handlingsanvisende design		
Princip 7 Materialevalg og reducere af overflader		
Princip 8 Ventilation		

Figuren viser et overblik over de ni principper, hvilke målsætninger de bidrager til, og hvorvidt de er relevante at indtænke i forbindelse med renovering, ombygning eller nybyggeri af plejecentre.

Princip 1

Den gode planløsning

DEN GODE PLANLØSNING

DET ANBEFALES, AT:

- Planløsningen indtænker udearealer samt synergi og interaktion med nær- og lokalområde.
- Planløsningen understøtter beboernes mulighed for at anvende fællesarealer samt sikrer let adgang.

Den gode planløsning for plejecentre handler om sikre den rette fordeling af beboerens private bolig, fællesarealer (stue og opholdsrum, gangarealer og lign.) og servicearealer (personalerum, omklædning, vask, depot og lign.) samt sammenhængen mellem bygningen og det omkringliggende nær- og lokalområde. Det er ikke muligt entydigt at udpege den ideelle planløsning. Det skyldes, at der er flere måder at tilrettelægge en god plejebolig på, bl.a. afhængig af grundens udformning samt hvorvidt det er en etagebygning eller etplansbebyggelse. Der findes imidlertid en række konkrete virkemidler og tilgange, som bør indtænkes i udviklingen af den gode planløsning (se anbefalinger ovenfor).

Den gode planløsning kan understøtte beboerens motivation og mulighed for at fastholde deltagelse i sociale fællesskaber, valgfrihed, selvbestemmelse og uafhængighed, da dette er centrale elementer for trivsel. Dernæst kan den rette planløsning være med til at sikre plejecentre, som i højere grad er resiliente i forhold til smitteudbrud, herunder sikre beboerne mod sygdomsudbrud og infektioner, samtidig med at beboerne kan fastholde deres trivsel.

PRINCIP

MÅLSÆTNING

RENOVERING, OMBYGNING OG/ELLER NYBYG

Princip 1

Den gode planløsning

PRAKSISNÆRT EKSEMPEL

På plejecentrene Tornhøjhaven og Torndalshave er fællesarealerne det sociale mødested.

Tornhøjhaven og Torndalshave er hhv. et nyere og et ældre plejecenter, hvor der i planløsningen er indtænkt fællesarealet som det sociale mødested.

Plejehjemmet Torndalshave er designet, så beboerne fra deres private bolig træder direkte ud i fællesarealet. Fællesarealerne består af et åbent køkken og opholdsområde, hvilket muliggør samtaler og fællesskab. På Torndalshave har personalet erfaret, at fællesarealernes centrale placering i hver boenhed understøtter, at beboerne føler sig inkluderet. Desuden medvirker fællesrummene til at skabe trivsel og fællesskab blandt beboerne. Det skaber tryghed for beboerne, at de træder direkte ud i fællesarealer, hvor der aldrig er langt til omsorg og fællesskab.

Plejehjemmet Tornhøjhaven er designet som en landsby. Det består af individuelle huse, hvor plejeboligerne i de enkelte huse er små, mens fællesarealerne er store. Fællesarealerne indeholder fælles opholds- og spisestue, tv-stue og havestue. Fællesrummene er fleksible med mulighed for, at der kan skærmes af til mindre nicher og fjernsynsstue. Det befordrer, at beboerne kan opholde sig der og få fornemmelsen af fællesskabet. Den fleksible indretning af fællesarealerne tilgodeser både de beboere, der ønsker selskab, og dem, som ønsker mere fred og ro.

Plantegning: Torndalshave

Torndalshave

Tornhøjhaven,
Aalborg Kommune

Torndalshave

Tornhøjhaven,
Aalborg Kommune

1998

2018

Søvenagsvej 20,
2650 Hvidovre

Tornhøjvej 6, 9220
Aalborg Øst

12 boliger

72 boliger

Princip 2

Mindre boenheder

MINDRE BOENHEDER

DET ANBEFALES AT:

- Plejecentre består af mindre boenheder, der giver tryghed og et mere sammenhængende socialt miljø med mulighed for, at beboerne kan afskærmes.

Opdeling af plejecentre i mindre boenheder eller afdelinger handler om at skabe små bofællesskaber med et mindre antal af beboere. En boenhed består af et begrænset antal plejeboliger og tilknyttede fællesarealer, der skaber rammen om der, hvor beboerne primært opholder sig og har deres hverdag.

Mindre boenheder befordrer tryghed og bidrager til øget trivsel ved at skabe et hjemligt miljø og et mere socialt sammenhold. Derudover kan opdeling i mindre boenheder være gunstig i et smitteforebyggende perspektiv, da beboere kan afskærmes, hvormed smitterisikoen reduceres, samtidig med at der kan opretholdes et socialt fællesskab blandt beboerne i den enkelte boenhed.

PRINCIP

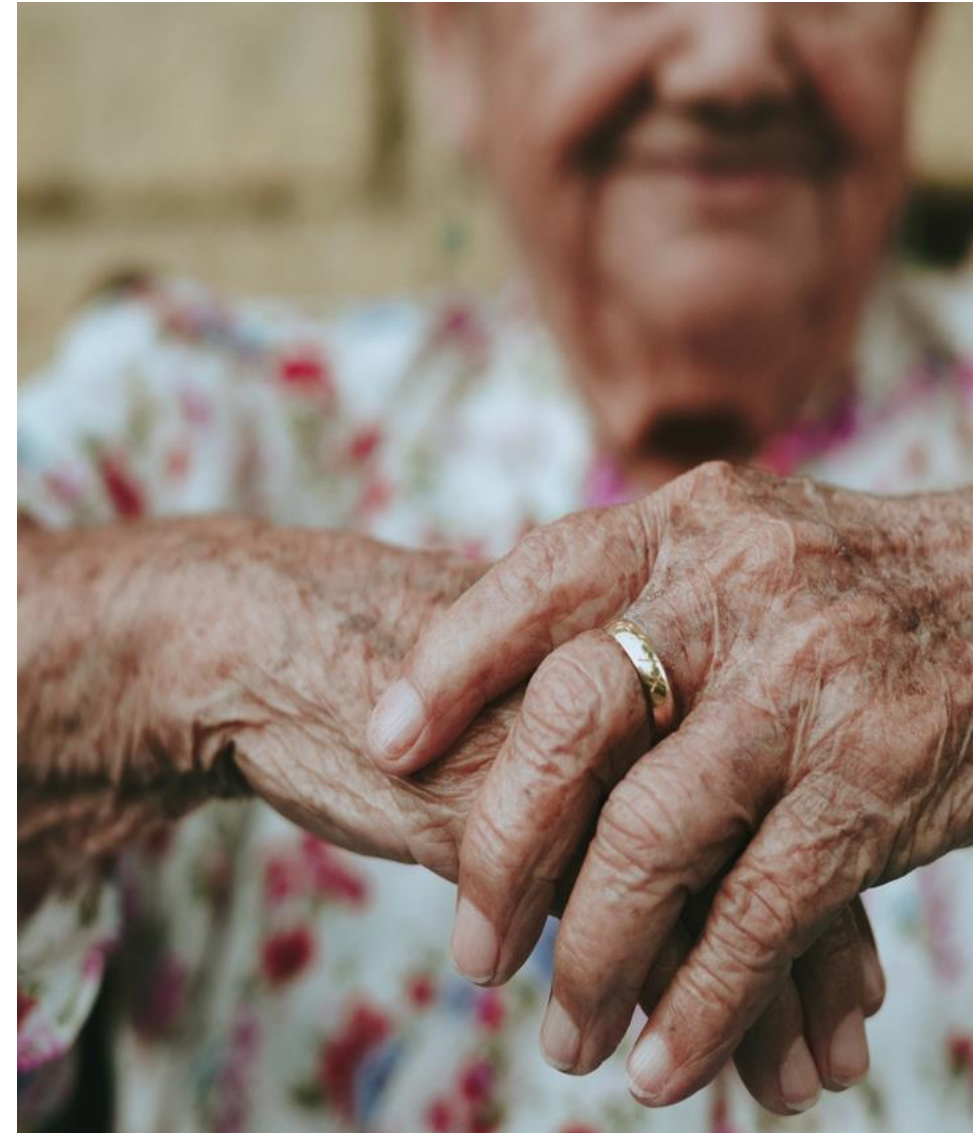

Princip 2
Mindre boenheder

MÅLSÆTNING

RENOVERING, OMBYGNING OG/ELLER NYBYG

PRAKSISNÆRT EKSEMPEL

Plejhjemmet Pilehuset har boenheder, der kan afskærmes under smitteudbrud, mens et socialt fundament kan opretholdes.

Pilehuset består af en til to boenheder på hver etage med otte eller 12 beboere. Antallet af beboere afhænger af beboernes fysiske og kognitive funktionsniveau.

Hver boenhed har et fællesrum med eget køkken samt opholds- og spiseområde. Der er tilknyttet fast personalegruppe til hver enkelt boenhed. Plejhjemslederen fortæller, at Pilehusets opbygning som etageejendom har betydet, at det under Covid-19- pandemien har været en stor gevinst, at beboerne allerede fysisk og organisatorisk var opdelt i mindre grupper, da det gav personalet mulighed for at afskærme beboerne.

Placeringen af køkken og fællesrum gjorde, at beboerne fortsat kunne mødes i deres vante rammer til trods for afskærmning fra husets øvrige arealer og beboere. Derudover var det yderligere muligt at afskærme beboerne i frie lokaler i stueetagen for at mindske smitten blandt de øvrige beboere.

Billede: Pilehuset

Pilehuset,
Københavns Kommune

Almen plejebolig

Bygningen er fra 1975
og har siden 2000 lagt
lokaler til Pilehuset

Bystævneparken 23-25,
2700 Brønshøj

124 boliger

Princip 3

Fleksibilitet i indretningen

FLEKSIBILITET I INDRETNINGEN

DET ANBEFALES, AT:

- Plejeboligerne er rummelige og fleksible, så de kan tilpasses beboernes behov, også løbende.
- Fællesarealer har forskellig størrelse med mulighed for at opdele rummene i mindre nicher og skabe rum i rummet.

Fleksibilitet i indretningen handler om at skabe rammer i plejeboligen og for fællesarealer, der kan justeres og tilpasses i takt med ændringer i beboernes behov. Den fleksible indretning kan imødekommes ved brug af fx skillevægge og rumdelere, så der kan skabes mindre nicher og hygekroge. Flexibiliteten i indretningen af plejeboligen og fællesarealer øges, jo større og mere rummelige plejeboligen og fællesarealerne er.

Beboere på et plejecenter har forskellige behov, ligesom beboernes behov udvikler sig over tid. Derfor skal plejeboliger og de tilhørende fællesarealer kunne rumme mange forskellige behov og optimalt ændres over tid. Kortlægningen peger på, at en fleksibel indretning af plejeboliger og fællesarealer kan tilgodese forskelligheden mellem beboerne og gøre det muligt at ændre indretningen i takt med, at behovene hos den enkelte beboer eller beboersammensætningen ændres. Ved at imødekomme forskellige beboeres behov i indretningen, kan det styrke beboernes trivsel og fremme sociale fællesskaber.

PRINCIP

MÅLSÆTNING

RENOVERING, OMBYGNING OG/ELLER NYBYG

Princip 3
Flexibilitet i
indretningen

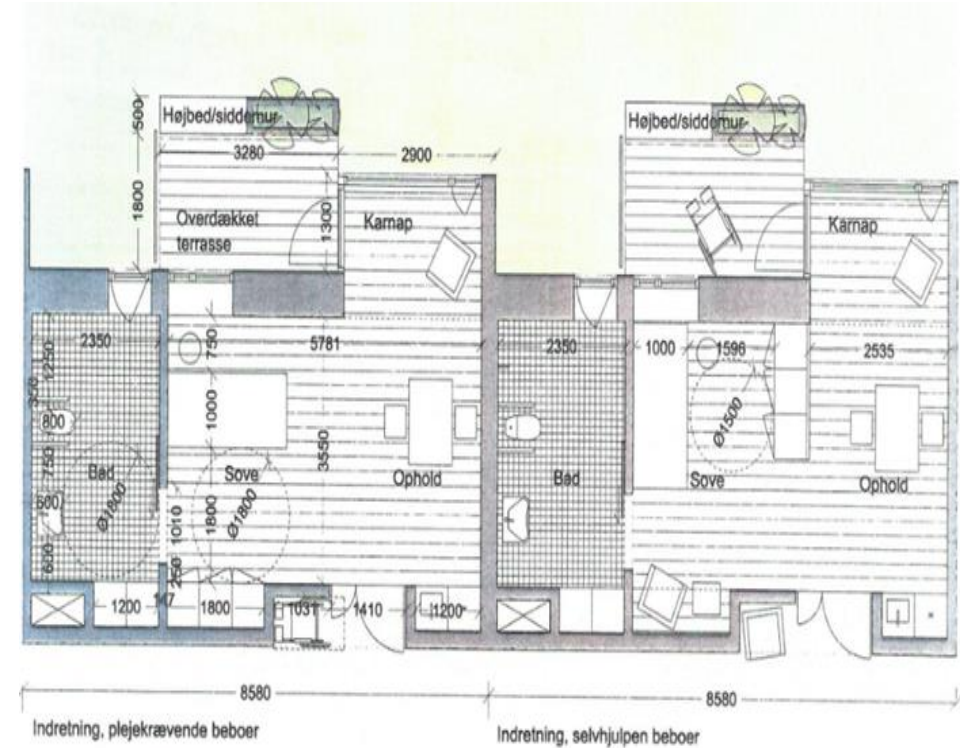

PRAKSISNÆRT EKSEMPEL

Fleksibel indretning af plejeboliger på plejehjemmet Holmegårdsparken.

For Holmegårdsparken har der i indretnings- og byggeprocessen været fokus på at skabe fleksibilitet i indretningen af den enkelte plejebolig. Derfor indeholder alle boliger høje skabe på hjul og en karnap.

Karnappen i hver bolig giver en naturlig rumopdeling mellem sove- og stueområde, hvilket er med til at øge hjemligheden for beboerne. Derudover har alle boliger høje skabe, der er monteret på hjul, som giver beboerne mulighed for at opdele og indrette boligen efter deres præferencer. Skabene kan både stå i et speciallavet indhak i væggen, så lejligheden bliver et åbent rum, hvilket er praktisk for kørestolsbrugere og beboere, der har et større plejeb behov. Det er også muligt at bruge skabene som rumdelere og på den måde opdele rummet, så sove- og stueområde i højere grad fremstår som to separate rum. Denne løsning medvirker til, at beboerne har en større selvbestemmelse over, hvad der indretningsmæssigt fungerer for dem.

Plantegning: Plejebolig på Holmegårdsparken

Kilde: Holmegårdsparken – en lysning i villabyen, Dispositionsforslag oktober, 2010

Holmegårdsparken

Selvejende, non-profit
plejehjem

Grundlagt 1958,
totalrenoveret i 2015

Ordrupvej 32G,
2920 Charlottenlund

120 boliger

Princip 4

Udsigt og udearealer

UDSIGT OG UDEAREALER

DET ANBEFALES, AT:

- Beboerne har let adgang til udearealer, hvor de kan sanse naturen, og som giver mulighed for socialt samvær.
- Boliger og fællesarealer har udsigt, hvorfra beboerne har mulighed for at sanse det grønne og verden udenfor.

Udsigt og udearealer handler om, at beboere skal have adgang og udsyn til udearealer, hvor de kan sanse naturen og verden udenfor. Beboere skal have let adgang til udearealer, så de kan bevæge sig direkte ud fra egen bolig eller fællesarealer til små ture i haven eller sidde og nyde indtrykkene. Udearealerne kan indrettes med mindre opholdsområder med siddepladser, som kan benyttes i alt slags vejr og på alle årstider. Udearealer kan også indrettes, så de indbyder til aktivitet, hvor beboere fx kan feje, rive blade sammen eller lign. Dertil skal der fra boliger og fællesarealer være udsigt til natur, grønne omgivelser eller byliv.

Udsigt og mulighed for at opholde sig udendørs har stor betydning for beboernes fysiske og psykiske trivsel. Det giver dem mulighed for at sanse naturen, årstiderne og dyreliv og er med til at øge livskvaliteten, da det stimulerer sanserne gennem sollys, frisk luft, bevægelse og rekreation. Samtidig kan udearealer give bedre mulighed for socialt samvær under smitteudbrud, da der er mere plads og generelt er lavere risiko for smittespredning.

PRINCIP

MÅLSÆTNING

RENOVERING, OMBYGNING OG/ELLER NYBYG

Princip 4
Udsigt og uderum

PRAKSISNÆRT EKSEMPEL

Plejhjemmet Hornbækhave har udsigt til natur og gårdhaver.

På Hornbækhave har beboere, pårørende og personale udsigt til uderum og natur fra stort set alle bygningens rum.

Der er fra de fleste gang- og fællesarealer udsigt til to centrale gårdhaver gennem store glaspartier. De store glasspartier, der omkredser de lukkede gårdhaver, skaber et unikt lysindfald på plejhjemmet, hvor beboerne kan følge med i årstiderne og solens rytme, der hen over døgnet lyser fællesarealerne op på forskelligvis. Vinduespartierne er samtidig vigtige for, at beboerne føler en grad af hjemlighed og tryghed, og ifølge plejehjemslederen er de levende 'kunst' på væggene.

Beboerne kan også gennem glasfacaderne til gårdhaverne følge med i, hvor der er liv og lys på plejhjemmet, som de kan orientere sig mod. Samtidig giver de lukkede gårdhaver, omkranset af glaspartier, personalet udsyn til de beboere, der opholder sig i gårdhaverne, hvilket kan skabe tryghed for både beboerne og pårørende. Fra de private plejeboliger er der gennem store vinduespartier udsigt ud til de smukke og naturrige omgivelser, der omkranser Hornbækhave. Det skaber glæde hos beboerne, der altid har kig ud til naturen.

Billede: Vinduesparti fra privat bolig

Hornbækhave

Selvejende, non-profit
plejehjem

2021

Halfdan Rasmussen Vej
1-3, 3100 Hornbæk

52 boliger

Princip 5

Hjemlighed og atmosfære

HJEMLIGHED OG ATMOSFÆRE

DET ANBEFALES, AT:

- Plejecentre indrettes, så der sikres gode rammer for at indrette plejebolig og fællesarealer som private hjem med fokus på hjemlighed.
- Plejecentre skal bære præg af hjemlighed og god atmosfære i bolig og fællesarealer ved at stimulere positive sanseindtryk.
- Plejecentre skal sikre hjemlig belysning og adgang til dagslys, der stimulerer døgnrytmen.

Følelsen af hjemlighed handler om at skabe boliger, der er genkendelige i forhold til beboernes tidligere liv, og som kan afspejle individualitet og livshistorie. Derfor er det vigtigt, at beboerne har mulighed for selv at præge deres bolig og privatsfære. Atmosfære handler om det, vi sanser og fornemmer, når vi træder ind i et rum. En hjemlig og god atmosfære understøttes af løsninger, der stimulerer sanserne positivt. Endvidere kan bestemt belysning stimulere beboernes døgnrytme og understøtte genkendelige og hjemlige omgivelser.

Beboernes følelse af hjemlighed og god atmosfære udgør en overordnet trivselsfaktor, hvorfor det er afgørende, at plejecentrenes indretning i så vid udstrækning som muligt understøtter beboernes hjemlighedsfølelse. Der skal derfor være fokus på at skabe miljøer, der ligner og minder om et privat hjem, men som samtidig ikke går på kompromis med plejecentrenes funktion og mulighed for at yde og levere god pleje, praktisk hjælp og omsorg til beboerne. Ligesom der skal tilgodese hensigtsmæssige arbejdsgange for plejecenterets medarbejdere.

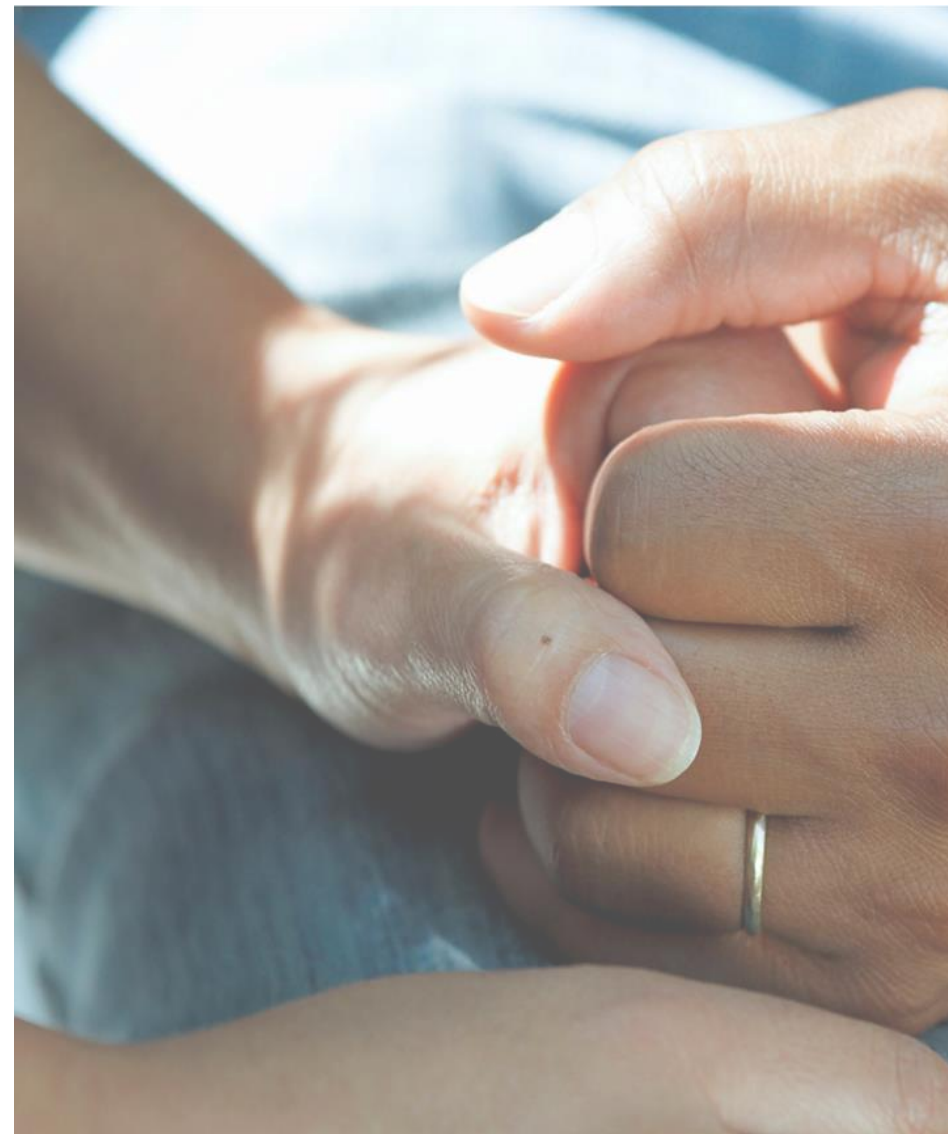
PRINCIP

MÅLSÆTNING

RENOVERING, OMBYGNING OG/ELLER NYBYG

Princip 5
Hjemlighed og
atmosfære

PRAKSISNÆRT EKSEMPEL

Plejehjemmet Markusgården styrker hjemlighed gennem fotostater, fleksible rum, egetræsdøre og varme farver på vægge.

På Markusgården har man arbejdet med at skabe et hjemligt udtryk i fællesarealerne og særligt fællesstuerne ved brug af fotostater, varme farver og træ i indretningen.

Alle fællesstuer er indrettet med en fotostat samt en varm gennemgående farve på vægge og møbler. Dertil bruger de træ på fx døre til plejeboligerne og som beklædning på vægge. Træet giver varme til rummet og ikke kun på gulvet. Samtidig bidrager træbeklædningen på væggene til akustikken i fællesstuerne.

Personalet giver udtryk for, at de pårørende oplever indretningen som hjemlig, varm og indbydende. Personalet fremhæver også muligheden for at kunne skabe rum i rummet – både i boligerne og i fællesstuerne – som værende væsentligt for at skabe en hjemlig atmosfære. Også i de private boliger har der været fokus på at skabe en varm og hjemlig atmosfære, hvor fx motoren til loftslyften er gemt væk i et skab. På den måde er motoren lettilgængelig, men ikke synlig, når den ikke er i brug.

Billede: Fællesstue med fokus på hjemlighed gennem ved brug af træmaterialer

Markusgården,
Aalborg Kommune

Almen plejebolig

2021

Bonnesensgade 16,
9000 Aalborg

52 boliger

Princip 6

Wayfinding og handlingsanvisende design

WAYFINDING OG HANDLENSANVISENDE DESIGN

DET ANBEFALES, AT:

- Anvende farver og belysning i rum og på gangene til at styrke rummenes genkendelighed samt guide beboeren i den rigtige retning på indendørsarealer.
- Anvende stisystemer, hække, hegn, skilte og pejlemærker som naturlige og intuitive afskærmninger og vejvisningsmarkører på udearealer.

Wayfinding og handlingsanvisende design handler om at indrette omgivelserne på en mere intuitiv måde, der samtidigt guider beboeren i den rigtige retning. Den fysiske indretning af indendørs- såvel som udendørsarealer er væsentlig, da beboere, besøgende og personale bruger de fysiske omgivelser til at orientere sig, skabe mening og finde vej. Anvendelsen af indretningselementer såsom farver på vægge og gulve kan hjælpe beboerne med at skelne rum fra hinanden, mens hække, stisystemer, pejlemærker og skiltning kan fungere som tydelige vejvisningsmarkører eller naturlige afskærmninger.

Beboere med demens og andre funktionsnedsættelser har typisk behov for ekstra støtte til at skabe mening og finde vej i deres omgivelser. Dette skyldes, at mange kan have svært ved at vurdere afstande og retning samt danne overblik over rum og egen lokation. Anvendelse af wayfinding og handlingsanvisende design har derfor stor betydning for, hvor trygge beboerne føler sig i deres omgivelser, og hvor selvstændigt de kan benytte sig af eksempelvis ude- og fællesarealer. Wayfinding kan derudover bruges til at reducere risikoen for smitte ved at ensrette trafikken og hjælpe beboerne med at holde god afstand.

PRINCIP

MÅLSÆTNING

RENOVERING, OMBYGNING OG/ELLER NYBYG

Princip 6
Wayfinding og
handlingsanvisende
design

PRAKSISNÆRT EKSEMPEL

Plejhjemmene Hornbækhave og Markusgården anvender farver til at guide beboerne.

På Hornbækhave har hvert opholdsrum sin egen unikke farve, hvilket hjælper beboerne med at kunne skelne og navigere mellem de forskellige fællesrum og hen mod deres egen private bolig.

Ud over at skabe en tydelig opdeling af rummene bidrager farverne samtidig til en følelse af hjemlighed, der gør det rart at være på plejehjemmet.

På Markusgården har man ligeledes taget bevidste valg om at anvende farver. Eksempelvis er beboernes døre egetræsdøre, hvorimod ud- og indgangsdøre til boenhederne er hvide. Derudover har man farvet kontakterne på væggene i forskellige farver, således at de kontakter, beboerne ikke skal bruge, er hvide, og dem, som beboerne benytter, har en iøjefaldende farve. Ud over at hjælpe beboerne med at finde kontakterne hjælper de hvide og iøjnefaldende farver beboerne med at benytte sig af de rigtige kontakter.

Billede: Gangareal på Markusgården

Hornbækhave

Markusgården,
Aalborg Kommune

Selvejende, non-profit
plejehjem

Almen plejebolig

2021

2021

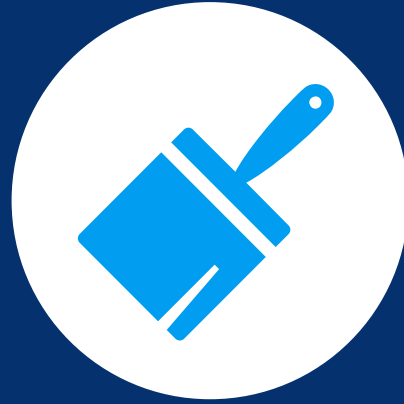
Halfdan Rasmussen Vej
1-3, 3100 Hornbæk

Bonnesensgade 16,
9000 Aalborg

52 boliger

73 boliger

Princip 7

Materialvalg og reducereing af
overflader

MATERIALEVALG OG REDUCERING AF OVERFLADER

DET ANBEFALES, AT:

- Plejecentre anvender rengøringsegne, robuste og vedligeholdelsesfrie materialer for at sikre materialernes levetid og en fyldestgørende rengøring.
- Plejecentre undgår støvsamlende overflader.
- Plejecentre indrettes, så antallet af kontaktpunkter/risikopunkter minimeres.

Materialevalg og reducere af overflader i bygningsindretningen af plejecentre handler om at vælge de rette materialer og indretningsløsninger, som kan mindske antallet af kontaktpunkter og sikre korrekt rengøring. I valg af materialer skal der derfor være fokus på at anvende rengøringsegne og vedligeholdelsesfrie materialer samt mindske antallet af støvsamlende overflader og kontaktpunkter.

Bakterier, svamp, virus mv. overlever der, hvor der er gunstige betingelser og næring, eksempelvis i støv, pletter, løst snavs osv. For at undgå støvsamlende overflader er det vigtigt at mindske antallet af overflader, revner, sprækker og hjørner, hvor snavs kan ophobes, og sikre mulighed for rengøring.

Forskningen peger på, at færre overflader og korrekt rengøring kan forebygge kontaktsmitte på plejecentre og sikre færre infektioner blandt beboerne. Ligeledes giver det bedre mulighed for at inddæmme og kontrollere smitteudbrud på plejecentre.

PRINCIP

MÅLSÆTNING

RENOVERING, OMBYGNING OG/ELLER NYBYG

Princip 7
Materialevalg og
reducere af
overflader

PRAKSISNÆRT EKSEMPEL

Indbyggede skabe og bevidst materialevalg er med til at mindske smitte på plejehjemmet Tornhøjhaven.

På Tornhøjhaven er gulvene i fællesrummene og de private boliger vinylgulv, der ligner træ.

Dette giver både varme og en hjemlig stemning, samtidig med at det er nemt at rengøre. I de private plejeboliger er der skabe fra gulv til loft, hvilket giver tilstrækkelig skabsplads, samtidig med at det giver færre overflader, hvor der kan samles støv.

Billede: Fællesstue med vinylgulv, der ligner træ.

Kilde: HOLMRISB8

Tornhøjhaven,
Aalborg Kommune

Almen plejebolig

2018

Tornhøjvej 6,
9220 Aalborg Øst

72 boliger

Princip 8

Ventilation

VENTILATION

DET ANBEFALES, AT:

- Der bør være separat ventilation i de enkelte boliger samt i rum og zoner med forskellig renhed for at reducere smitterisikoen.

Ventilation er med til at sikre en udskiftning af luften i bygningen og et godt indeklima og påkrævet i bygningsreglementets vejledning om ventilation.

Ventilation kan ske ved naturlig ventilation, mekanisk ventilation eller hybrid ventilation. Den naturlige ventilation er luftudskiftning gennem bygningsåbninger som fx døre og vinduer, mens mekanisk ventilation bruger pumper til at tilføre luft og/eller suge luft ud af rummet.

Ventilation og luftkvalitet er vigtigt for sikre et godt indeklima og nedbringe risikoen for smitte blandt beboere på plejecentre i forbindelse med luftbåren smitte, eksempelvis tuberkulose. Luftbåren smitte i omgivelserne kan være en risiko i fremtidige pandemier eller i tilfælde, hvor et plejecenter har beboere med infektioner og/eller mikroorganismer, som kan smitte via luften. Smitten kan i så fald ske via dråbekerner, dråber og støv. Ventilation kan bidrage til at fjerne disse partikler fra luften og derigennem reducere smitterisikoen, samtidig med at det kan give et bedre indeklima.

PRINCIP

Princip 8
Ventilation

MÅLSÆTNING

RENOVERING, OMBYGNING OG/ELLER NYBYG

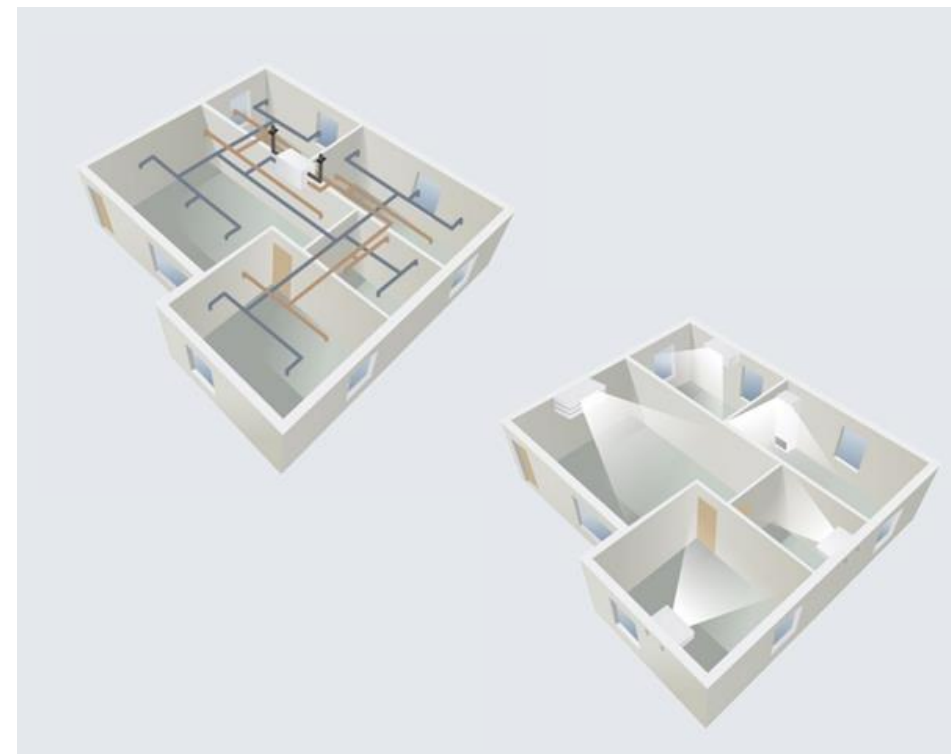

PRAKSISNÆRT EKSEMPEL

Plejehjemmene Markusgården og Tornhøjhaven har separat ventilation i de enkelte plejeboliger.

På Markusgården og Tornhøjhaven har fællesarealerne deres egen centrale ventilation, mens boligerne har decentral ventilation. Den decentrale ventilation har bl.a. til formål at begrænse smitterisikoen og sikre luftkvaliteten.

Plejehjemmet Markusgården har erfaret, at det er nemmere at håndtere decentrale anlæg i boligerne. Plejehjemmet Tornhøjhaven peger på, at det er mere ressourcekrævende at drifte de decentrale ventilationsanlæg, da det indebærer mere vedligehold af de enkelte systemer.

Billede: Eksemplificering af central (tv.) og decentral ventilation (th.)

Kilde: Airmaster.dk

Markusgården,
Aalborg Kommune

Tornhøjhaven,
Aalborg Kommune

Almen plejebolig

Almen plejebolig

2021

2018

Bonnesensgade 16,
9000 Aalborg

Tornhøjvej 6,
9220 Aalborg Øst

73 boliger

72 boliger

Princip 9

Opdeling af rene og urene rum

OPDELING AF RENE OG URENE RUM

DET ANBEFALES, AT:

- Der skal være mulighed for opbevaring af rene og urene artikler separat.

Opdeling af rene og urene rum handler om muligheden for at kunne håndtere og adskille rene og urene artikler, herunder vasketøj, opbevaring af værnemidler mv. Dette varetages i servicearealer, som er udlagt til eksempelvis vaskeri, skyllerum, depoter og renovationsrum. Det er anbefalingen, at der er tilstrækkelige depotrum, birum og personalerum, som gør det muligt for personalet på plejecenteret at adskille såvel rene og som urene artikler, både ved bortskaffelse og opbevaring.

De rette servicearealer skal sikre, at personalet kan opretholde de nødvendige arbejdsgange i forbindelse med håndtering af rene og urene artikler. For små, få eller manglende servicearealer kan resultere i øget risiko for smittespredning i forbindelse med sygdomsudbrud og infektioner. Ligeledes kan korrekt håndtering af rene og urene artikler have betydning for inddæmning af smitteudbrud.

PRINCIP

MÅLSÆTNING

RENOVERING, OMBYGNING OG/ELLER NYBYG

Princip 9
Opdeling af rene og urene rum

PRAKSISNÆRT EKSEMPEL

Plejhjemmene Holmegårdsparken og Markusgården har tydelig adskillelse af lagerrum og omklædning.

På Holmegårdsparken er der i planløsningen indrettet garderobeopbevaring, værnemidler og lagerrum i kælderen. Det har i planløsningen været en prioritering, at alle beboerrettede elementer, fx fællesarealer, er over jorden, mens servicearealet befinder sig i kælderen. På plejehjemmet har de oplevet, at placeringen af værnemidler, lagerrum og garderobeopbevaring i kælderen har medført de rette arbejdsforhold for personalet og mulighed for at adskille håndtering af rene og urene funktioner, så de rette hygiejneforhold kan efterleves.

På Markusgården er depotrum opdelt i rene og urene rum og placeret på hver etage. De har erfaret, at adskillelse af rene og urene rum giver mindre risiko for forurening af udstyr, linned mv., som igen begrænser smitterisiko på plejecenteret. I stedet for at have rengøringsudstyr, linned osv. flere steder ude på boenhederne, er det centraliseret i rene og urene rum på hver etage. Placeringen af depotrum har dog betydet, at personalet skal gå længere efter udstyret, end det tidligere var tilfældet med lokale opbevaringsrum.

Billede: Vaskerum på Markusgården

Holmegårdsparken

Markusgården,
Aalborg Kommune

Selvejende non-profit
plejehjem

Almen plejebolig

Grundlagt i 1958,
totalrenoveret i 2015

2021

Ordrupvej 32G,
2920 Charlottenlund

Bonnesensgade 16,
9000 Aalborg

120 boliger

73 boliger

**Henning
Larsen** —

Rambøll

Hannemanns Allé 53
DK-2300 København S
Tel: +45 5161 1000

Henning Larsen

Vesterbrogade 76
DK-1620 København V
Tel: +45 8233 3000